

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה
העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטנשט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא, הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת

הרה"ק רבי שלמה הפהן בהרה"צ ר' דב צבי רבינובניץ זצ"ל
הגה"ק רבי אברהם ב"ר יהודה לייב שאג-צוונבר, זצ"ל
הגאון רבי יעקב ב"ר בנימין קמינצקי זצ"ל
מו"ר סבי הרב הקדוש משה בן ציון הי"ד ב"ר ברוך חיים ע"ה
יצחק בן אלתר לנגר ז"ל

משנה ז'

רבינו עובדיה מברטנורא

שאינן מיטמאין משום מחיה - דכתיב וראהו הכהן, בעיני שיראה את הנגע עם המחיה כולה כאחד, וכשיש כגריס בראש החוטם או בראשי אצבעות הוא שופע אילך ואילך ואינו יכול ליראות כולו כאחד.

ראשי אונים - נחשבים כאחד. וכן ראשי דדין. ואין הלכה כרבי יהודה שמנה ראשי דדין שבאיש.

וראש הגויה - הוא גיד האמה.

יבלות - לשון או חרוץ או יבלת (ויקרא כ"ב). פורו"ש בלע"ז.

ודלדולין - בשר שפירש ונדלדל. ואית דגרסי ותלתולין, בשר שנעשה כמו תל גבוה. ואין הלכה כרבי אליעזר.

עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע רָאשֵׁי אַבְרִין בְּאָדָם, שְׂאִינָן מִטְּמָאִין מְשֻׁם מַחְיָה כְּלוּמַר שאם היה באחד מהם נגע ובתוכו מחיה, אין המחיה שם נחשבת כסימן טומאה, שנאמר "וראהו הכהן וטמא אותו" (ויקרא יג, ג), שמכאן למדים שצריך הכהן לראות את הנגע ואת המחיה כאחד (היינו באותה הסתכלות) וכשיש נגע עם מחיה באחד מראשי אברים, הרי הוא משופע לכאן ולכאן, ואין הכהן יכול לראות את כולו כאחד, לפיכך הוא אינו טמא. ואלו הם עשרים וארבעה ראשי האברים: **רָאשֵׁי אֶצְבָּעוֹת יָדַיִם וְרַגְלַיִם** הרי עשרים, **וְרָאשֵׁי אָזְנַיִם** היינו כל שפת האוזן סביב, ושתי האוזניים נחשבות כאן כאחת הואיל והן שוות, **וְרָאשׁ הַחֹטֶם** האף, **וְרָאשׁ הַגּוּיָה** ראש הברית בגבר, **וְרָאשֵׁי הַדְּדִים שְׁפָאֵשָׁה** שאף הן נחשבות כאן כאחת, נמצא שיש סה"כ עשרים וארבעה ראשי אברים. **רָבִי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵף רָאשֵׁי הַדְּדִים שְׁפָל אִישׁ** דינם כשאר ראשי אברים, ברם תנא קמא סובר שהואיל ושל האיש אינם בולטים כל כך, אין זה נחשב כשיפוע. **רָבִי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אֵף הַיָּבֵלוֹת וְהַדְּלוּלִין** דהיינו שאם המחיה היא בראש יבלת, או בראש בשר מדולדל שנתלש מהאדם, אך הוא עדיין תלוי בו **אִינָן מִטְּמָאִין מְשֻׁם מַחְיָה** מהטעם שביארנו לעיל בראשי האברים, ברם אדם שאחד מראשי אבריו עבה ורחב בשיעור של כגריס, וכן יבלות ובשר מדולדל שהם רחבים כגריס, הרי הם מיטמאים משום מחיה.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מו"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות
ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com
או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

משנה ח'

רבינו עובדיה מברטנורא

שאינן מיטמאין בבהרת - בארבע מראות נגעים, שאת ותולדתה בהרת ותולדתה. **תוך העין תוך האוזן** - שכל אלו אינן חשובים כעור בשר, והכתוב אומר (שם י"ג) והיה בעור בשרו. **הקמטין** - שבשאר הגוף. **הקמטין שבצוואר** - תנא סיפא לגלויי דקמטין דרישא קמטין של שאר הגוף הן. דלא תימא קמטין דצוואר דוקא דלא מתחזי כאחריני. **תחת הוד** - כשנראית כמניקה את בנה, מה שאינו נראה באותה שעה אינו מטמא. **ובית השחי** - כשנראה כמוסק זיתים. **כף הרגל** - מה שתחת (הקערורית) של הרגל. דכל אלו אינן עור בשר הנראה. **והצפורן** - לא חשיבא עור בשר. **הראש והזקן** - אינן מיטמאין בבהרת, דכתיב (שם) נתק הוא צרעת הראש או הזקן הוא, אין לראש ולזקן טומאה אלא טומאת נתקין בלבד. **השחין והמכוה והקדח המורדים** - שלא נתרפאו יפה ולא נקרו העור שלהם כקליפת השום. **אין מיטמאין משום נגע** - דבשחין כתיב (שם) שחין ונרפא, ובמכוה נמי כתיב (שם) והיתה מחזית המכוה. **קדה** - הוא שחין שבא מחמת דבר אחר, כגון מחמת מכת אבן או עץ או גפת או סיד, ומכוה נמי שלא באה מחמת האש עצמו אלא מחמת תולדות האש, כגון רמץ חם וגפסית חם, כל אלו קרויין קדה. לשון בקדוח אש המסים. וקדח המורד נמי שלא נתרפא ולא העלה קרום כקליפת השום, אינו מטמא משום נגע. **המורדים** - כל זמן שלא נתרפאו שלא העלו קרום קרויין מורדים, כלומר שעדיין עומדים במרדם. ואית דגרסי מוררים, בשני רישין. לשון רר בשרו (שם ט"ו).

אלו מקומות באדם שאינן מיטמאין בבהרת כלומר שבנגע שבעור הבשר יש מקומות בגוף שאינם נחשבים 'עור הבשר', והכתוב אומר: "והיה בעור בשרו לנגע צרעת" מכאן שרק מה שנחשב כעור הבשר מטמא בנגעים, ויש מקומות בגוף שהם מכוסים ונחשבים כבית הסתרים שאינו מטמא בנגעים, שנאמר "לכל מראה עיני הכהן" שמכאן למדו פרט לבית הסתרים שאינו מטמא בנגעים. ואלו הם המקומות בגוף שאינם מטמאים משום בהרת: **תוך העין, תוך האוזן, תוך החטם, תוך הפה** ואף אודם השפתיים נידון כתוך הפה, לפי שבזמן שהאדם סוגר את פיו אין רואים חלק זה שבשפתיים, **הקמטין** שבגוף, כגון באדם שמן, **והקמטין שבצוואר** שבכל אדם, **תחת הוד** מה שאינו נראה בשעה שהאשה מניקה, **ובית השחי** מה שאינו נראה שם בשעה שהאדם מרים את זרועותיו כמי שמוסק זיתים, **כף הרגל** שנחשבת כבית הסתרים, שכן כשעומדים על הרגל אין כף הרגל נראית, ויש מבארים לפי שעורה קשה ואינו נחשב כעור הבשר, **והצפורן** שאינה נחשבת כעור הבשר, **הראש, והזקן** אינם מיטמאים בבהרת, שנאמר "נתק הוא, צרעת הראש או הזקן הוא" ומכאן שבראש ובזקן יש רק טומאת נתקים, היינו שרק טומאת נתק מטמא בהם ולא שאר סימני טומאה שבכל הגוף, **השחין והמכוה והקדח המורדין** שלא נרקס עורם ולא נרפאו, רוב המפרשים מבארים כי 'שחין' היינו דלקת העור הבאה מאליה, ו'מכוה' היינו ליקוי בעור שבא מחמת כוויה מאש, ו'קדח' היינו שחין שבא מחמת מכה מאבן, או מעץ וכדומה, ויש מפרשים שקדח הוא מכווה שלא באה מחמת אש ממש, אלא מחמת תולדת האש, כגון ע"י רמץ או גחלת או מים רותחים* - **אינן מיטמאין בנגעים** כל אלו המקומות שנימנו לעיל אינם מיטמאים בנגעים שבעור הבשר, היינו הבהרת, **ואינן מצטרפים בנגעים** כלומר שאם בנגע שבעור הבשר לא היה שיעור כגריס, אין הנגע שבאחד מהמקומות הללו מצטרף להשלימו לשיעור כגריס, **ואין הנגע פושה לתוכן** כלומר שאם הנגע שבעור הבשר, פשה לתוך אחד המקומות הללו, אין זה נחשב פשיון לטמא, **ואינן מיטמאין משום מחיה** דהיינו שאם אחד מהמקומות הללו נמצא באמצע הנגע, אינו מטמא משום מחיה, **ואינן מעכבין את ההופך פלו לבן** כלומר שאם פרוחה הצרעת בכל העור, חוץ מאחד מהמקומות הללו, דבר זה אינו מעכב את טהרתו, שנאמר: "וכסתה הצרעת את כל עור הנגע", ומכאן למדו: עור הראוי להיות בו נגע, פרט לאלו שאינם מיטמאים משום נגע. ואם לאחר זמן **חזר הראש והזקן ונקרחו** היינו שעתה אין עליהם שערות, שבכגון זה הנגע המתהווה שם דינו כנגע בעור הבשר, אלא שאינו מטמא שם בשיער לבן, וכן אם חזר **השחין והמכוה והקדח ונעשו צרבת** היינו שנרפאו קצת, ועלה עליהם קרום, שדינם כשאר עור הבשר - **הרי אלו מיטמאין בנגעים** בנגעי עור הבשר, אבל **ואינן מצטרפין בנגעים** שאם יש כחצי גריס בראש או בזקן שנקרחו, וכחצי גריס בעור, וכן אם יש כחצי גריס בצרבת השחין, או המכוה, וכחצי גריס בעור, אין הם מצטרפים לטומאה, ואף ראש וזקן, או שחין ומכוה, אינם מצטרפים לשיעור כגריס, כמו שיבואר בהמשך המסכת, **ואין הנגע פושה לתוכן** שאם נגע שבעור פשה לתוך נתק הראש, או לתוך נתק הזקן, או לתוך השחין, או המכוה, אין זה נחשב פשיון, **ואינן מיטמאין משום מחיה** אין המחיה סימן טומאה בהם, לפי שנתקים אינם מיטמאים אלא בשיער צהוב ובפשיון, ושחין ומכוה בשיער לבן ובפשיון, ויש מפרשים כמו שביארנו לעיל שאם אחד מהם נמצא באמצע הנגע אינו נחשב כמחיה, **אבל מעכבין את ההופך פלו לבן**

רבינו עובדיה מברטנורא

ואין מצטרפים בנגעים – אם היה חצי גריס נגע בעור בשרו וחצי גריס באחת מן המקומות הללו, אין מצטרפין לכגריס.

ואין הנגע פושח לתוכן – דכיון דלא מיטמאו באום לא מיטמאו נמי בפסיון.

ואינן מיטמאין משום מחיה – דאם פרח בכולו ויש בראשו או בכף רגלו או בקמטין בשר חי, אין מיטמאין משום מחיה.

אי נמי, אם היה אחד מן המקומות הללו מבוצר בתוך הנגע, אינו מיטמא משום מחיה.

ואינם מעכבים את ההופך כולו לבן – אם פרח הצרעת בכולו חוץ מאחד מן המקומות הללו, אין מעכבין, דכתיב (ויקרא י"ג) וכסתה הצרעת את כל עור הנגע, עור הראוי להיות בו נגע, פרט לאלו שאין מיטמאין משום נגע.

חוזר הראש והזקן ונקרחו – שנקרח השער שהיה בהן ונעשה כעור בשר. וכן השחין והמכוה והקדח שנעשו צרבת, שנתרפאו וקרם עליהם עור כקליפת השום.

הרי אלו מיטמאין בנגעים – בארבע מראות. והוא הדין דהוי מצי למתני נתפשטו הקמטין, נמי מיטמאין בנגעים.

ואין מצטרפין בנגעים – ראש וזקן אין מצטרפין. וכן עור הבשר והזקן, או עור הבשר והראש, אין מצטרפין. דאם בא לו חצי גריס נתק בראש, אי נמי חצי גריס נתק בזקן וחצי גריס נגע בעור בשר, אין מצטרפין. וכן חצי גריס שחין וחצי גריס מכוה, אין מצטרפין לכגריס.

ואין הנגע פושח לתוכן – נגע של עור בשר אין פושח לא בנתק הראש. ולא בנתק הזקן ולא בשחין ולא במכוה, דלא חשיבי כעור בשר.

ואין מיטמאין משום מחיה – דנתקים מיטמאין בשער צהוב ופסיון, ושחין ומכוה בשער לבן ופסיון.

אבל מעכבין את ההופך כולו לבן – שאם פרח הצרעת בכולו ונשאר הראש או הזקן שנקרחו שלא פרח הצרעת בהן, או השחין והמכוה והקדח שנעשו צרבת, טמא עד שיפרח בכולו.

הראש והזקן שלא העלו שער – כגון קטן דלא צמח זקנו או לא השעיר ראשו, נידונים כעור בשר ליטמא בבהרת. וכן הדלדולין שבראש ובזקן דלית בהו שער, נידונים כעור בשר, ומעכבים את הפריחה, והנגע פושח לתוכן, ומצטרפין לכגריס.

שאם פרח הצרעת בכולו, חוץ מן הראש או הזקן שנקרחו, או חוץ מצרבת השחין או המכוה אינו טהור. **הראש והזקן עד שלא העלו שער** קודם שצמחו עליהם שערות, כגון תינוק שעדיין אין לו שיער הראש והזקן, או נער שעדיין אין לו זקן, **והדלדולין שבראש ושפזקן** בשר המדולדל בראש, או בזקן שאין בו שיער, ויש מפרשים שהמדובר בריבוי שיער שיש לפעמים בפנים, או בצוואר סמוך לראש, או לזקן - **נידונים כעור הבשר** לכל דבר, שמיטמאים בנגעים ומצטרפים לכגריס, והנגע פושח לתוכם, ומעכבים את ההופך כולו לבן.

*ולמדים זאת מריבוי תיבת 'שחין' שנאמר "ובשר כי יהיה בעורו שחין ונרפא. והיה במקום השחין" וכו', וכן מריבוי תיבת 'מכוה' שנאמר "או בשר כי יהיה בעורו מכות אש, והיתה מחית המכוה" וכו', שאף הקדח דינו כשחין ומכוה, והרי בשחין נאמר "ונרפא והיה במקום השחין שאת לבנה או בהרת לבנה אדמדמת" ובמכוה נאמר: "והיתה מחית המכוה בהרת לבנה אדמדמת או לבנה", ומכאן למדים שכל זמן שלא נרפאו קצת אינם מיטמאים משום מראות נגעים, והוא הדין לקדח, והרמב"ם כותב: "שחין היא הכאה בכל מה שיוכה, באבן, או בעץ, או בברזל וזולת זה, ומכוה היא הכאה באש או בדבר שנתחמם באש, כגון באבן, או בברזל חם וכדומיהם, וקדח הוא נגע הווה מליחה נשרפה בלהבה בגוף, כמורסות והיציאות אשר ינקבו העור ויקצרוהו" (פירוש הרמב"ם על משנתנו)